

Závěrečná zkouška z pedagogiky DPS - vychovatelství + PVC

1. Charakteristika výchovy (znaky, smysl, koncepce, představitelé)
2. Pedagogika jako věda, její struktura, členění pedagogických disciplín, vědy pomocné a hraniční.
3. Charakteristika základních pedagogických kategorií: cíl (klasifikace, definování, Bloomova taxonomie, chyby při vymezování, příklady)
4. Charakteristika základních pedagogických kategorií: didaktické prostředky (definice, využití ve výchově, problémy v edukaci, příklady)
5. Charakteristika základních pedagogických kategorií: podmínky výchovy a vzdělávání (vymezení pojmu, klasifikace, problémy v edukaci, příklady)
6. Charakteristika základních pedagogických kategorií: organizační formy výuky (vymezení pojmu, klasifikace, problémy v edukaci, příklady)
7. Charakteristika základních pedagogických kategorií: didaktické principy (vymezení pojmu, klasifikace, problémy v edukaci, příklady)
8. Etická výchova a výchova k hodnotám, problém kázně a svobody ve výchově (koncepce, představitelé, hodnoty)
9. Filosofické a pedagogické myšlenky, pansofické snahy, analýza spisů Jana Amose Komenského.
10. Vliv průmyslové a vědeckotechnické revoluce na sociální poměry ve společnosti. Podstata hnutí nové výchovy a reformní pedagogiky, obecná charakteristika, význam, didaktické principy. Herbartismus.
11. Hlavní směry alternativních škol: pragmatická pedagogika, daltonský plán, waldorfské školy, montessoriovské školy, jenský plán. Představitelé.
12. Kurikulum v mezinárodním pohledu, trendy, problémy, perspektivy vzdělávání. Propojení člověk-výchovná instituce -trh práce-kultura.
13. Rámcový vzdělávací program, školní vzdělávací program. Struktura, cíle, vývoj, zhodnocení.
14. Dítě jako subjekt a objekt edukace, podmíněnost genetická, kulturní, sociální. Problematika sociálního znevýhodnění žáků (příklady a interpretace teorií)
15. Výchova v rodině (styly, problémy, hodnoty, proměny). Výchova k rodičovství, sexuální výchova. Trendy a charakteristika současné postmoderní rodiny.
16. Multikulturní výchova. Cíle, problémy, sociálně-edukační kontext, příklady z praxe a jejich řešení. Charakteristika klíčových pojmů: xenofobie, diskriminace, rasismus, migrace, národnostní menšiny, sociálně znevýhodněné skupiny, předsudky v edukačním prostředí.
17. Environmentální a ekologická výchova v edukaci. Teorie trvale udržitelného rozvoje. Projekty, příklady, problémy. Globální problémy lidstva a jejich odraz v kontextu výchovy.
18. Pedagogika a volný čas. Stručný historický vývoj. Volný čas a životní styl. Nové přístupy v pedagogice volného času.
19. Výchova mimo vyučování. Funkce výchovy. Příklady institucí a jejich činnost. Dimenze výchovy mimo vyučování.

Doporučená literatura:

- CIPRO, M. *Galerie světových pedagogů*. Praha: M. Cipro, 2002.
- HORKÁ, H. *Výchova pro 21.století*. Brno: Paido, 2000.
- KALHOUS, Z., OBST, O. a kol.. *Školní didaktika*. Praha: Portál, 2002.
- MOŽNÝ, I. *Česká společnost. Nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života*. Praha: Portál, 2002.
- NĚMEC, J. (ed.) *Kapitoly ze sociální pedagogiky pro doplňující pedagogické studium*. Brno: Paido, 2002.

- NĚMEC, J. **S hrou na cestě za tvořivostí**. Brno: Paido, 2004.
- PALOUSH, R. **K filozofii výchovy**. Praha: SPN, 1991.
- PÁVKOVÁ, J. **Pedagogika volného času**. Praha: Portál, 2002.
- PRŮCHA, J. **Moderní pedagogika**. Praha: Portál, 1998.
- PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. **Pedagogický slovník**. Praha: Portál, 2005.
- PŘADKA, M. **Kapitoly z dějin pedagogiky volného času**. Brno: MU, 1999.
- SKALKOVÁ, J. **Pedagogika a výzvy nové doby**. Brno, 2004.
- STŘELEČEK, S. **Studie z teorie a metodiky výchovy**. I. a II. Brno: MU, 2004, 2006.
- SVOBODOVÁ, J., JŮVA, V. jun. **Alternativní školy**. Brno: Paido, 1996.
- WALTEROVÁ, E. **Kurikulum: Proměny a trendy v mezinárodní perspektivě**. Brno: MU, 1994.
- www.msmt.cz
- www.uiv.cz
- www.vup.praha.cz
- **Bílá kniha. Národní program rozvoje vzdělávání v ČR**. Praha: MŠMT, 2001.
- **Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání**. Praha: VÚP, 2003.